

Veel gestelde vragen wet vrijwillige ouderbijdrage

Wat zijn de regels	1
Rollen en verantwoordelijkheden	2
Kosten en besteding	3

Wat zijn de regels

- 1 Sinds wanneer geldt de nieuwe wet vrijwillige ouderbijdrage?**

Deze wet is per 1 augustus 2021 in werking getreden en geldt dus sinds het begin van dit schooljaar.
- 2 Waarom is de wet over de vrijwillige ouderbijdrage aangepast?**

Dit wetsvoorstel moet voorkomen dat leerlingen worden uitgesloten van extra activiteiten die door de school worden georganiseerd. Scholen mogen een vrijwillige ouderbijdrage vragen, maar ouders mogen zelf beslissen of zij die betalen. Ouders en kinderen hoeven zich nu geen zorgen meer te maken dat kinderen worden uitgesloten van onderwijsprogramma's en activiteiten op die school. Dit wetsvoorstel regelt dat elke leerling mee moet kunnen doen aan alle activiteiten die de school organiseert, ook als ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet willen of kunnen betalen.
- 3 Wat is hetzelfde gebleven onder de nieuwe wetgeving?**

Het vrijwillige karakter van de ouderbijdrage was al in de wet geregeld. Ook was het al zo dat scholen kinderen niet mochten weigeren bij aanmelding op grond van het wel of niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage (artikel 41 Wet op het primair onderwijs, artikel 27.2 Wet op het voortgezet onderwijs, artikel 40, lid 1, Wet op de expertisecentra). Ook moet de school nog steeds in de schoolgids de vrijwillige ouderbijdrage vermelden en duidelijk maken dat de bijdrage niet verplicht is (artikel 13.1.e WPO, artikel 24a WVO, artikel 22, 1e lid onder d, WEC). Deze regels golden al en blijven gelden.
- 4 Wat is er veranderd er met deze nieuwe wet?**

Eerder mochten scholen een kosteloos alternatief aanbieden voor extra activiteiten buiten het verplichte schoolprogramma, aan leerlingen van wie de ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betaalden. Dat mag niet meer sinds 1 augustus 2021. Alle leerlingen moeten kunnen meedoen aan alle programma's en activiteiten die de school aanbiedt, ook activiteiten buiten het verplichte lesprogramma. Voorbeelden zijn vieringen, schoolreisjes en langdurige extra activiteiten, zoals aanvullend sportaanbod of dans- en muzieklessen en tweetalig onderwijs, maar het gaat om alles wat de school organiseert. Het wetsvoorstel regelt ook dat scholen expliciet in de schoolgids moeten vermelden dat het niet voldoen van de vrijwillige ouderbijdrage niet leidt tot het uitsluiten van leerlingen van deelname aan activiteiten.
- 5 Wanneer valt een extra activiteit onder de wet vrijwillige ouderbijdrage?**

Alle extra activiteiten of programma's buiten het verplichte lesprogramma die door de school worden georganiseerd of in opdracht van de school worden georganiseerd vallen onder de wet vrijwillige ouderbijdrage. Daarbij maakt het niet uit of deze activiteit binnen of buiten schooltijd plaatsvindt en wie de activiteit uitvoert. Ook als de oudervereniging een bijdrage int of een activiteit organiseert, valt dit onder de wet vrijwillige bijdrage. Als de uitvoering van de activiteit wordt gedaan door een andere organisatie valt dit ook onder de vrijwillige ouderbijdrage.

Voorbeelden van een extra activiteit kunnen zijn een uitje naar een pretpark, een skireis in de vakantie of bijlessen/ huiswerkbegeleiding georganiseerd door een (commerciële) andere organisaties en extra programma's zoals taal- of sportprogramma's. Het kan dus ook om dure of langdurige programma's gaan. Dit zijn slechts voorbeelden, deze lijst is niet uitputtend.

⑥ **Geldt deze wet ook voor het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen?**

Wanneer de school bepaalt dat extra activiteiten nodig zijn om de leerlingen te ondersteunen, dan is dat passend onderwijs en moet de school of het samenwerkingsverband dit betalen. De school mag dus alleen een vrijwillige ouderbijdrage vragen voor extra activiteiten voor hoogbegaafden buiten het verplichte programma en die niet gelden als ondersteuning. Voor die extra activiteiten geldt deze wet over de vrijwillige ouderbijdrage ook. Kinderen mogen dus nooit worden uitgesloten van deelname aan deze activiteiten.

⑦ **Als de reis in een vakantie plaatsvindt, geldt de nieuwe wetgeving dan ook?**

Ja, als de reis is georganiseerd door de school, dan geldt de nieuwe wetgeving over de vrijwillige ouderbijdrage. Dit betreft ook activiteiten buiten schooltijd, zoals in het weekend of tijdens de vakantie.

⑧ **Mag de school in het kader van de nieuwe wet een reis organiseren voor een beperkt aantal leerlingen? Bijvoorbeeld een ski-reis voor 50 leerlingen van de school?**

De nieuwe wet zegt dat leerlingen niet mogen worden uitgesloten van activiteiten die de school organiseert als hun ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betalen. Dit betekent dat een school wel een activiteit voor een beperkt aantal leerlingen mag organiseren, bijvoorbeeld voor een klas, of een grotere vooraf bepaalde groep leerlingen van de school, maar dat leerlingen van wie de ouders niet betalen daarvan niet mogen worden uitgesloten. Een skireis voor 50 leerlingen van de school kan bijvoorbeeld door middel van loting worden gevuld. Als de groep leerlingen maar niet wordt bepaald door het al dan niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage door de ouders.

⑨ **Als de school een schoolreis naar Rome organiseert, mag de leerling van wie de ouders niet betalen toch mee?**

Ja, dat mag. Elke leerling moet kunnen deelnemen aan extra activiteiten die de school organiseert, ongeacht of de ouders van de leerling de vrijwillige ouderbijdrage kunnen of willen betalen.

Rollen en verantwoordelijkheden

① **Wat is de verantwoordelijkheid van de school bij extra activiteiten?**

De school is er verantwoordelijk voor dat alle leerlingen mee kunnen doen aan extra activiteiten die ze organiseren. De deelname mag niet afhangen van een financiële bijdrage. Ongeacht of deze activiteit binnen of buiten schooltijd plaatsvindt. Ook maakt het niet uit de geldinzameling of uitvoering wordt uitbesteed aan andere partijen of personen.

② **Mag de school als voorwaarde stellen dat een minimaal budget via ouders bij de school moet binnenkomen, wil de schoolreis doorgaan?**

Ja, dat mag. De school mag besluiten een activiteit niet door te laten gaan als er onvoldoende financiering voor is. Maar als de activiteit door gaat, dan moet elke leerling uit de klas daar aan deel kunnen nemen, ongeacht of de ouders van de leerling de vrijwillige ouderbijdrage hebben betaald. Van scholen wordt verwacht dat ze bij het plannen en organiseren van activiteiten een reële inschatting maken van de bijdrage die ze van ouders zullen ontvangen en indien nodig zorgen voor een financiële aanvulling.

③ **Wie betaalt de kosten van extra activiteiten als ouders daarvoor niet betalen?**

Het is aan scholen om binnen hun budget een gevarieerd programma aan te bieden, ook als zij kiezen voor extra activiteiten waarvoor een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd wordt.

④ **Wat is de rol van de medezeggenschapsraad?**

De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op het schoolkostenbeleid en de hoogte en bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage.

Waarop houdt de Inspectie toezicht?

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de manier waarop het bevoegd gezag communiceert over de ouderbijdrage in de schoolgids, het schoolplan en op de website. Krijgt de Inspectie signalen over het niet juist omgaan met de vrijwillige ouderbijdrage, dan spreekt zij het betreffende bevoegd gezag daarop aan en geeft zij zo nodig een herstelopdracht. Ouders kunnen signalen doorgeven aan de Inspectie.

Kosten en besteding

1 Welke kosten vallen onder de wetswijziging?

De wetswijziging gaat over de kosten voor deelname van leerlingen aan activiteiten die buiten het verplichte onderwijsprogramma worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van de school. De kosten voor het gewone onderwijs zijn voor de school, zij ontvangen hiervoor bekostiging van de overheid. Voor deze activiteiten mag de school een vrijwillige ouderbijdrage vragen. Voorbeelden zijn vieringen, schoolreizen en extra onderwijsprogramma's, zoals het tweetalig onderwijs. Het aanbieden van bijles, huiswerkbegeleiding of examentraining onder verantwoordelijkheid van de school valt ook onder deze kosten. Het kan dus ook om dure of langdurige activiteiten en programma's gaan. De school kan een bijdrage wel vragen, maar niet verplicht stellen.

2 Mag de school een onderscheid maken in de bijdrage die ze van ouders vragen?

Voor alle extra activiteiten die de school organiseert geldt dat de bijdrage van ouders vrijwillig is. Ouders bepalen dus zelf of en hoeveel ouderbijdrage zij betalen. Of het nu gaat om een bijdrage voor een schoolreis, een uitstapje met de klas of de jaarlijkse algemene ouderbijdrage. In al die gevallen geldt dat alle leerlingen moeten kunnen deelnemen, ongeacht of de ouder de bijdrage betaalt.

3 Zegt de nieuwe wet iets over de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage?

Nee, de nieuwe wet zegt niets over de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage. De ouders ondergeleding in de medezeggenschapsraad van de school moeten instemmen met de hoogte en de bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage. Dat was zo en dat blijft zo. Bovendien is het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een traject gestart voor het opstellen van een wettelijke limiet voor hoge tot zeer hoge ouderbijdragen.

4 Hoe kan de school extra activiteiten bekostigen?

Het vragen van een vrijwillige ouderbijdrage voor extra activiteiten blijft mogelijk. Ook blijft de financiering van de extra activiteiten uit de reguliere bekostiging, die scholen van het Rijk ontvangen, gewoon mogelijk. Scholen kiezen zelf welke extra activiteiten ze daarmee willen aanbieden. De vrijwillige ouderbijdrage kan een rol spelen bij het organiseren van extra activiteiten. Op de website van de Rijksoverheid over de vrijwillige ouderbijdrage worden voorbeelden gedeeld van hoe scholen omgaan met de financiering. Denk aan samenwerken met andere scholen of partijen voor de financiering, het oprichten van een fonds, of het vragen van een extra solidariteitsbijdrage van ouders.

In de brochure over de vrijwillige ouderbijdrage staan de stappen benoemd om binnen de school het gesprek aan te gaan over de mogelijkheden voor extra activiteiten en de financiering daarvan.

5 Geldt deze wet over de vrijwillige ouderbijdrage voor de aanschaf van tablets en laptops?

Nee, deze wet gaat over extra activiteiten die een school aanbiedt buiten het verplichte lesprogramma. Toch geldt voor de aanschaf van digitale apparatuur hetzelfde uitgangspunt. Als scholen volledig of grotendeels schoolboeken vervangen door digitaal lesmateriaal en het bezit van een laptop of tablet voor het leerproces noodzakelijk is, moeten scholen dat zelf regelen. Zij kunnen via de vrijwillige ouderbijdrage kosten in rekening brengen voor het gebruik van of de aanschaf van tablets of laptops. Als ouders deze kosten of de aanschaf van een device niet voor hun rekening nemen, dan moet de school zorgen voor een volwaardig alternatief.

6 Welke regels gelden als de extra activiteiten via sponsoring worden gefinancierd?

Naast de vrijwillige ouderbijdrage is ook sponsoring een vorm van private financiering waarover specifieke afspraken zijn gemaakt. In de wet (art. 10 Wet medezeggenschap op scholen) is vastgelegd dat de medezeggenschapsraad moet instemmen met een besluit van de school over sponsoring. De informatieplicht en klachtenregeling over sponsoring zijn ook wettelijk geregeld. Het sponsorbeleid moet in het schoolplan en de schoolgids worden vermeld. Aanvullende spelregels zijn vastgelegd in het sponsorconvenant. Belangrijke uitgangspunten in het sponsorconvenant zijn:

- de samenwerking mag de ontwikkeling van kinderen niet schaden;
- de onderwijsinhoud mag niet worden beïnvloed; het uitvoeren van kernactiviteiten van de school mag niet afhankelijk van sponsoring worden;
- alle betrokkenen bij de school moeten op een zorgvuldige manier met sponsoring omgaan.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Meer informatie over de vrijwillige ouderbijdrage kunt u vinden op:
www.rijksoverheid.nl/vrijwilligeouderbijdrage